ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Knowledge Understanding about Financial Standards for Non-Publicly Accountable Entities (TFRS for NPAEs) of Accountants in Small and Medium-Sized Entities

สุนันทา พรเจริญโรจน์
Sununta Porncharoenrote
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
Southeast Asia University
Corresponding Author Email : sununtap@sau.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเก็บข้อมูลด้วยเครื่องมือแบบสอบถาม จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 220 คน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะในระดับปานกลาง และปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาทำให้พบว่าผู้ทำบัญชีควรพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะมาตรฐานบัญชีที่ยังมีระดับความรู้น้อย ทั้งการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นโดยเฉพาะกลุ่มผู้ทำบัญชีที่จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เจ้าของกิจการหรือหัวหน้าของผู้ทำบัญชีควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ทำบัญชีเข้ารับการอบรมสัมนา รวมทั้งสภาวิชาชีพบัญชีฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหลักสูตรอบรมโดยเฉพาะทั้งภาคทฤษฎีและการปฏิบัติมีการจัดทำคู่มือเพิ่มเติมหรือตัวอย่างประกอบในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และการจัดอบรมหลักสูตรออนไลน์

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ; ผู้ทำบัญชี; มาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

Abstract

This research aimed to study knowledge and understanding about Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities (TFRS for NPAEs) of accountants in Small and Medium Enterprises (SMEs) and to study the personal factors that affected the level of knowledge and understanding about Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities (TFRS for NPAEs) of accountants in Small and Medium Enterprises. Data were collected by the questionnaire with the sample of 220 people. The finding of the research found that most of the sample had knowledge

and understanding about Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities (TFRS for NPAEs) at a middle level. And the personal factors included age, educational level, work experience and the continuing professional development hours that correlated with knowledge and understanding about Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities (TFRS for NPAEs) at the 0.05 level of statistical significance. The results of the study also found that the accountants should be improved their knowledge and understanding continually, particularly, in accounting standards which they had less knowledge level and also studied in higher level, especially, the accountants who graduated in High Vocational Certificate. They should be encouraged and supported to attend the seminars by the business owners or accounting supervisors, In addition, Thailand Federation of Accounting Professions (TFAC) and relevant departments had to arrange training courses both the theory and practice and created the additional manuals or examples for the Financial Reporting Standards and online trainings for the accountants.

Keywords: Knowledge and understanding; Accountants; Thai Financial Reporting Standards for Non-Publicly Accountable Entities (TFRS for NPAEs)

บทนำ

ปี 2561 ประเทศไทยมีการประกอบธุรกิจในลักษณะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีจำนวนถึง 3,077,822 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.79 ของวิสาหกิจทั้งหมด และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ของ SMEs มีสัดส่วนร้อยละ 43 ของ GDP รวมทั้งประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562) เนื่องจากจัดตั้งได้ง่ายและมีต้นทุนการดำเนินงานต่ำกว่าธุรกิจขนาดใหญ่และค่านิยมการเป็นเจ้าของกิจการของคนรุ่นใหม่เพิ่มขึ้น ดังนั้นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการประกอบธุรกิจ SMEs เช่น มาตรการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ตั้งแต่ปี 2561 กำไรสุทธิ 3 แสนบาทแรกยกเว้น กำไรสุทธิตั้งแต่ 300,000 – 3,000,000 บาท เสียภาษีเงินได้ร้อยละ 15 และตั้งแต่ 3 ล้านบาทขึ้นไปเสียภาษีเงินได้ร้อยละ 20 อีกทั้งมีโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบกิจการ SMEs ดังนั้นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำเป็นต้องจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้องน่าเชื่อถือและสามารถเปรียบเทียบกันได้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน เช่น ผู้บริหาร กรมสรรพากร สถาบันการเงิน นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ อันเป็นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในตลาดโลก

ข้อมูลงบการเงินเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารงานด้านการวางแผน เช่น การทำงบประมาณการขาย งบประมาณต้นทุน ด้านการควบคุมและประเมินผล เช่น การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวเงินสด ความสามารถในการทำกำไร โครงสร้างต้นทุนและค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ รวมทั้งการขอสินเชื่อเพื่อการขยายการลงทุน โดยพบว่าความน่าเชื่อถืองบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองนักวิเคราะห์สินเชื่อพบว่าอยู่ในระดับน้อย (วรรษมน ทองรักษ์,2554) ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรให้ความสำคัญ

ในการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำให้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือซึ่งข้อมูลทางการบัญชีส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งด้านความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจความเชื่อถือได้และการเปรียบเทียบกันได้มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สุธาทิพย์ บุญเรืองและคณะ, 2562) เนื่องจากข้อมูลที่เชื่อถือได้ต้องนำเสนอเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจโดยครบถ้วนเพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินไม่เข้าใจผิดในฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการและสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถใช้ประโยชน์จากงบการเงินเพื่อการบริหารทั้งด้านการวางแผนการสั่งการ สร้างแรงจูงใจและการควบคุมและประเมินผล คือ บุคลากรที่รับผิดชอบทางด้านบัญชีของกิจการไม่มีความรู้ความสามารถและข้อมูลด้านการบัญชีพื้นฐานในการทำรายงานยังไม่สมบูรณ์ถูกต้อง (อนุรักษ์ ทองสุขวงศ์และคณะ, 2553)

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้มีออกมาตรฐานการบัญชีออกมา 2 ระดับ คือ 1) มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (Publicly Accountable Entities : PAEs) ใช้สำหรับกิจการที่มีตราสารทุนหรือตราสารหนี้ซื้อขายต่อประชาชน หรือกิจการที่ดำเนินธุรกิจหลักในการดูแลสินทรัพย์ของกลุ่มบุคคลภายนอกในวงกว้าง เช่น สถาบันการเงิน บริษัทประกันชีวิตและวินาศภัย บริษัท จำกัด (มหาชน) บริษัทหลักทรัพย์ กองทุนรวม เป็นต้น ที่มีความต้องการรายงานทางการเงินที่มีประโยชน์ต่อผู้ลงทุน ผู้ให้กู้ยืม ในการประเมินเพื่อใช้ตัดสินใจในการซื้อ ขายหรือถือตราสารทุนหรือตราสารหนี้หรือการให้สินเชื่อ มาตรฐานรายงานทางการเงินนี้มีการใช้แนวคิดมูลค่ายุติธรรม (Fair Value) เป็นหลักในการจัดทำรายงานทางการเงินซึ่งมีความยุ่งยาก ถ้าธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนำมาใช้จะเกิดภาระต้นทุนในการจัดทำรายงานการเงินมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับสภาวิชาชีพบัญชีฯ จึงได้มีการออกมาตรฐานบัญชีอีกระดับ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554) คือ 2) มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่ส่วนได้เสียสาธารณะ (Thai financial Reporting Standard for Non-Publicly Accountable Entities: TFRS for NPAEs) เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติการบัญชีสำหรับบริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วน จำกัด นิติบุคคลต่างประเทศ กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากรที่มีหน้าที่จัดทำบัญชีตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 ซึ่งเป็นกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะเป็นแนวปฏิบัติในการจัดทำงบการ เงินตั้งแต่รอบปีบัญชีที่เริ่มใช้หรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป โดยมาตรฐานฯ ฉบับนี้ครอบคลุมวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีรวมทั้งการจัดทำงบการเงินสำหรับ NPAEs ในเรื่อง การนำเสนองบการเงิน เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ เงินลงทุน ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ต้นทุนการกู้ยืม สัญญาเช่า ภาษีเงินได้ ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน รายได้ การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ สัญญาก่อสร้าง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และการแก้ไขข้อผิดพลาด มาจนถึงปัจจุบัน โดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ มีแผนในการ

ปรับปรุงมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ในอนาคตเพื่อสร้างความเข็มแข็งให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถแข่งขันในระดับโลกได้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความรู้ความเข้าใจมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อนำผลมาเป็นแนวทางในแก่หน่วยงานที่จัดหลักสูตรอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ทำบัญชีและเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาต่อไป

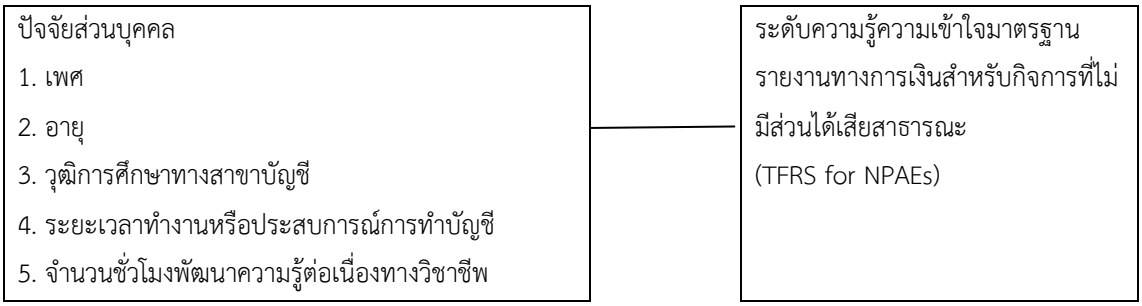
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาทำงานหรือประสบการณ์การทำบัญชี จำนวนชั่วโมงพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครที่ขึ้นทะเบียนกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 32,424 คน ณ วันที่ 30 พ.ย.2561 (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2561) การวิจัยนี้ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้โปรแกรม G *power เวอร์ชั่น 3.0.10 (Faul, F. et al, 2009) กำหนดค่าเพาเวอร์ (1-β) เท่ากับ 0.95 ค่าอัลฟา (α) เท่ากับ 0.05 ค่าขนาดของอิทธิพล (effect size) เท่ากับ 0.3 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 220 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience sampling)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นลักษณะปลายปิด แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาทำงานหรือประสบการณ์การทำบัญชี และจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) ส่วนที่ 2 คำถามวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ (Check list) คือ ถูก ผิด จำนวน 50 ข้อ เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจครอบคลุมมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) ตามหัวข้อวัตถุประสงค์ ขอบเขต และการนำเสนองบการเงิน การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ประมาณการทางบัญชีและแก้ไขข้อผิดพลาด เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ เงินลงทุน ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ต้นทุนการกู้ยืม สัญญาเช่า ภาษีเงินได้ การประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน รายได้ การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ สัญญาก่อสร้าง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปพร ศรีจั่นเพชร, 2561) ส่วนที่ 3 คำถามปลายเปิด ความคิดเห็นปัญหาจากการปฏิบัติรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และเปิดเผยข้อมูลตาม TFRS for NPAEs ดำเนินการเก็บแบบสอบถามระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2562 และส่งแบบสอบทางไปรษณีย์ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) และแบบสอบถามออนไลน์ไปยังผู้ทำบัญชี จำนวน 300 คน เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 220 คน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			4. ระยะเวลาหรือประสบการณ์ทำบัญชี		
1.1 ชาย	37	16.82	4.1 น้อยกว่า 10 ปี	129	58.64
1.2 หญิง	183	83.18	4.2 10 – 20 ปี	63	28.64
2. อายุ			4.3 21 ปี ขึ้นไป	28	12.72
2.1 ต่ำกว่า 31 ปี	97	44.09			
2.2 31 – 40 ปี	63	28.64	5. จำนวนชั่วโมงพัฒนาความรู้		
2.3 41 ปีขึ้นไป	60	27.27	ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD)เฉลี่ยต่อปี		
3. วุฒิการศึกษาสาขาบัญชีสูงสุด			5.1 น้อยกว่า 13 ชั่วโมง	108	49.09
3.1 ปวส./อนุปริญญา	44	20.00	5.2 13 – 18 ชั่วโมง	61	27.73
3.2 ปริญญาตรี	138	62.73	5.3 19 – 24 ชั่วโมง	51	23.18
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	38	17.27			

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 220 คน เป็นผู้ทำบัญชีเพศหญิงร้อยละ 83.18 มีอายุต่ำกว่า 31 ปี ร้อยละ 44.09 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญา ร้อยละ 62.73 และมีระยะเวลาทำงานหรือประสบการณ์การทำบัญชีน้อยกว่า 10 ปีร้อยละ 58.64 และมีชั่วโมงพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพโดยเฉลี่ยต่อปีน้อยกว่า 13 ชั่วโมงร้อยละ 49.09

ตารางที่ 2 แสดงคะแนนและระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ	คะแนนต่ำสุด	คะแนนสูงสุด	คะแนนเฉลี่ย	S.D
ความรู้ความเข้าใจระดับน้อย	60	27.27	15	45	30	6.78
ความรู้ความเข้าใจระดับปานกลาง	113	51.37				
ความรู้เข้าใจระดับมาก	47	21.36				
รวม	220	100				

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 220 คน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน ได้คะแนนต่ำสุด 15 คะแนน สูงสุด 45 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 30 คะแนน และส่วนใหญ่ร้อยละ 51.37 มีความรู้เข้าใจเทียบกับ TFRS for NPAEs ระดับปานกลาง

ตารางที่ 3 แสดงผลวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs) แต่ละเรื่อง

เรื่อง	ร้อยละ ตอบถูก	ร้อยละ ตอบผิด
วัตถุประสงค์ ขอบเขต กรอบแนวคิด และการนำเสนองบการเงิน	61.89	38.11
การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี ประมาณการทางบัญชี และแก้ไขข้อผิดพลาด	61.52	38.48
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	68.41	31.59
ลูกหนี้	64.77	35.23
สินค้าคงเหลือ	62.27	37.23
เงินลงทุน	58.64	41.36
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	57.61	42.39
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	57.39	42.61
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	46.82	53.81
ต้นทุนการกู้ยืม	69.39	30.61
สัญญาเช่า	40.61	59.39
ภาษีเงินได้	80.91	19.09
ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น	59.77	40.23
เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน	73.64	26.36
รายได้	69.39	30.61
การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์	61.82	38.18
สัญญาก่อสร้าง	38.86	61.14
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	59.77	40.23

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ เรื่อง ภาษีเงินได้ รองลงมาเหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงานและเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และเรื่องที่มีความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุดได้แก่ เรื่อง สัญญาก่อสร้าง รองลงมา สัญญาเช่า และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

เพศ	ความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAEs			รวม	Chi Sq. (Sig)
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
ชาย	10 4.55%	16 7.27%	11 5.00%	37 16.82%	2.029 (0.363)
หญิง	50 22.72%	97 44.10%	36 16.36%	163 83.18%	
รวม	60 27.27%	113 51.37%	47 21.36%	220 100%	

* มีนัยส่าคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

อายุ	ความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAEs			รวม	Chi Sq. (Sig)
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
น้อยกว่า 31 ปี	43 19.55%	42 19.10%	12 5.45%	97 44.10%	30.260 (0.000)*
31 – 40 ปี	10 4.55%	39 17.73%	14 6.36%	63 28.64%	
มากกว่า 40 ปี	7 3.18%	32 14.54%	21 9.54%	60 27.26%	
รวม	60 27.28%	113 51.37%	47 21.35%	220 100%	

* มีนัยส่าคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปีส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 31 -40 ปี และมากกว่า 40 ปีส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวุฒิการศึกษากับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

วุฒิการศึกษาสาขาบัญชีสูงสุด	ความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAEs			รวม	Chi Sq. (Sig)
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
ปวส./อนุปริญญา	27 12.27%	15 6.82%	2 0.91%	44 20.00%	36.252 (0.000)*
ปริญญาตรี	28 12.73%	78 35.45%	32 14.55%	138 62.73%	
สูงกว่าปริญญาตรี	5 2.27%	20 9.09%	13 5.91%	38 17.27%	
รวม	60 27.27%	113 51.36%	47 21.37%	220 100%	

* มีนัยส่าคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่าวุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาระดับปวส.หรืออนุปริญญาส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาหรือประสบการณ์การทำบัญชีกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

ระยะเวลาหรือประสบการณ์ทำบัญชี	ความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAEs			รวม	Chi Sq. (Sig)
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
น้อยกว่า 10 ปี	48 21.82%	65 29.55%	16 7.27%	129 58.64%	30.514 (0.000)*
10 – 20 ปี	12 5.46%	34 15.45%	17 7.73%	63 28.64%	
21 ปีขึ้นไป	0 0.0%	14 6.36%	14 6.36%	28 12.72%	
รวม	60 27.28%	113 51.36%	47 21.36%	220 100%	

* มีนัยส่าคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่าระยะเวลาหรือประสบการณ์การทำบัญชีมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาหรือประสบการณ์การทำบัญชีน้อยกว่า 10 ปี จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาหรือประสบการณ์การทำบัญชี 10-20 ปีและ 21 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างชั่วโมงพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ (CPD) กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

ชั่วโมงพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ (CPD) เฉลี่ยต่อปี	ความรู้ความเข้าใจ TFRS for NPAEs			รวม	Chi Sq. (Sig)
	น้อย	ปานกลาง	มาก		
น้อยกว่า 13 ชั่วโมง	50 22.73%	55 25.00%	3 1.36%	108 49.09%	107.967 (0.000)*
13 – 18 ชั่วโมง	6 2.73%	45 20.45%	10 4.55%	61 27.73%	
มากกว่า 18 ชั่วโมง	4 1.82%	13 5.91%	34 15.45%	51 23.18%	
รวม	60 27.28%	113 51.36%	47 21.36%	220 100%	

* มีนัยส่าคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 8 พบว่าชั่วโมงพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ (CPD) มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพน้อยกว่า 13 ชั่วโมงจะมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีชั่วโมงพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ (CPD) 13-18 ชั่วโมงส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และกลุ่มตัวอย่างที่มีชั่วโมงพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพ (CPD) มากกว่า 18 ชั่วโมงส่วนใหญ่จะมีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะพบว่าผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความเข้าใจในระดับปานกลาง และมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ หัวข้อที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับมากที่สุด คือ ภาษีเงินได้ สอดคล้องการผลการวิจัย (รินทร์ลภัส ชัยหิรัญกิตติและคณะ, 2563) เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้ความสำคัญการจัดทำงบการเงินในการเสียภาษีเงินได้ส่งผลให้ผู้ทำบัญชีต้องมีความรู้เรื่องดังกล่าว และหัวข้อที่มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ได้แก่ สัญญาก่อสร้าง รองลงมา สัญญาเช่า

และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน เนื่องจากเป็นเรื่องที่ผู้ทำบัญชีไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และจากการแสดงความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีเห็นว่ามาตรฐานรายงานทางการเงินฯ ในบางหัวข้อมีความซับซ้อนและไม่มีตัวอย่างประกอบการอธิบาย

การทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาหรือประสบการณ์ทำงานบัญชี และชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)สอดคล้องผลการวิจัยของ (รินทร์ลภัส ชัยหิรัญกิตติและคณะ, 2563) พบว่าอายุต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจใน TFRS for NPAEs เนื่องจากอายุทำให้ได้ผ่านการทำงานมีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีจึงมีความ รู้ความเข้าใจได้มากกว่ากลุ่มคนอายุน้อย และสอดคล้องกับผลการวิจัย (มัทนชัย สุทธิพันธ์และคณะ, 2561) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่ส่วนได้เสียสาธารณะและคุณภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีไทย : กรณีศึกษาจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อความรู้ความเข้าใจใน TFRS for NPAEs ผู้ทำบัญชีจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีความรู้ความเข้าใน TFRS for NPAEs มากกกว่าผู้ทำบัญชีที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาและผลการวิจัย(นฤนาถ ศราภัยวานิชและคณะ, 2561) ศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับ TFRS for NPAEs พบว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาด้านบัญชีในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจน้อยกว่าผู้มีวุฒิการศึกษาด้านบัญชีในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ดังนั้นผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จบการศึกษาระดับปวส. ควรจะมีการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หลักสูตรระดับปริญญาตรีจะมีการเรียนการสอนที่เน้นการสอนมาตรฐานการรายงานทางการเงินและมีการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของวิชาที่สอดคล้องงกับผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี(International Accounting Education Standard: IES) และสอดคล้องกับผลการวิจัย (เกศรา สุพยนต์, 2554) ที่ศึกษาความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของนักบัญชีเกี่ยวกับ TFRS for NPAEs พบว่าวุฒิการศึกษาและการเข้าร่วมอบรมมีผลต่อระดับความรู้ความเข้าใจใน TFRS for NPAEs โดยผู้ทำบัญชีที่ผ่านการอบรมจะมีความรู้ความเข้าใจที่มากกว่า และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาวิชาชีพบัญชีและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี (จตุพร บัวหลวงและคณะ, 2558) พบว่าการเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน และสะท้อนให้เห็นว่ากรมพัฒนาธุรกิจการค้าหน่วยงานที่กำกับดูแลวิชาชีพบัญชีได้กำหนดให้ผู้ทำบัญชีมีการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีอย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดให้พัฒนาความรู้ทุกรอบ 3 ปีไม่น้อยกว่า 27 ชั่วโมงและเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบัญชี 18 ชั่วโมงแต่ละปีต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งแก่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สรุป

จากการศึกษาผู้ทำบัญชี จำนวน 220 ตัวอย่าง พบว่าผู้ทำบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 83.18 มีอายุต่ำกว่า 31 ปี ร้อยละ 44.09 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 62.73 มีระยะเวลาทำงานหรือประสบการณ์การทำบัญชีน้อยกว่า 10 ปี ร้อยละ 58.64 และมีจำนวนชั่วโมงพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (CPD) เฉลี่ยต่อปีน้อยกว่า 13 ชั่วโมง ร้อยละ 49.09 และมีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธาณะ (TFRS for NPAEs) ในระดับปานกลางคิดเป็นร้อยละ 51.4 โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ TFRS for NPAEs มากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ เรื่องภาษีเงินได้ เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและมีความรู้ความเข้าใจ TFRS For NPAEs น้อยที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สัญญาก่อสร้าง สัญญาเช่า และอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน และจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาหรือประสบการณ์การทำบัญชี และจำนวนชั่วโมงการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAEs)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ประโยชน์

1) ผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมควรมีการพัฒนาความรู้ของตนเองเกี่ยวกับมาตรฐานรายงานทางการเงินที่ไม่ส่วนได้เสียสาธารณะโดยเฉพาะในเรื่องที่ใช้ในการปฏิบัติง านที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจ โดยเฉพาะผู้ทำบัญชีที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ควรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และทำการเพิ่มพูนความรู้ตนเองจากการเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาที่จัดขึ้นโดยหน่วยงานต่างๆ หรือการอบรมหลักสูตรออนไลน์ที่ทำได้ง่าย สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา เหมาะกับผู้ทำบัญชีที่มีปัญหาด้านเวลา ส่งผลให้บริษัท ห้าง ร้าน นายจ้าง มีความเชื่อถือในคุณภาพการจัดทำรายงานทางการเงินของผู้ทำบัญชีและส่งผลให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีข้อมูลที่ถูกต้องไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ

2) ผู้ประกอบการ ควรจัดสรรงบประมาณและให้เวลาแก่ผู้ทำบัญชีในกิจการของตนสามารถเข้าร่วมฝึกอบรมสัมมนาให้มีความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เพื่อที่ผู้ทำบัญชีจะได้มีความรู้ความเข้าใจ และนำความรู้ที่ได้รับมาจัดทำและตรวจสอบงบการเงินของกิจการได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการต่อไป

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาความรู้ของผู้ทำบัญชี ได้แก่ สภาวิชาชีพบัญชีฯ กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ควรมีคู่มือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินในเว็บไซต์เพื่อให้ผู้ทำบัญชีสามารถค้นคว้าข้อมูลได้ และควรมีการสำรวจข้อมูลมาตรฐานรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะหัวข้อที่ผู้ทำบัญชียังมีความรู้ความเข้าใจน้อยหรือที่ต้องการให้จัดหลักสูตรอบรม รวมทั้งการจัดหลักสูตร

อบรมออนไลน์ที่สามารถเก็บเป็นชั่วโมงพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี (CPD) ได้ตามเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยและพัฒนาอย่างรวดเร็ว อีกทั้งสถาบันการศึกษาก็ควรบรรจุ มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการไม่มีส่วนได้เสียสาธารณธ (TFRS for NPAEs) เป็นหัวข้อในหลักสูตรสาขาการบัญชี และจัดให้มีการเรียนการสอนในหัวข้อนี้อย่างชัดเจน เช่น การสรุปให้เห็นถึงวิธีปฏิบัติที่แตกต่างระหว่าง TFRS for NPAEs และ TFRS for PAEs โดยอาจกำหนดให้เป็นหัวข้อในวิชาสัมมนาการบัญชี เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของผู้ทำบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยภาพรวมมีข้อจำกัดด้านเนื้อหาซึ่งไม่ได้มีคำถามแต่ละเรื่องวัดความรู้ความเข้าใจโดยละเอียด ดังนั้นควรมีการใช้คำถามที่ความลึกของเนื้อหามากขึ้นหรือศึกษาปัญหา หรือศึกษาความต้องการในการพัฒนาความรู้ในแต่ละเรื่องของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแนวทางพัฒนาผู้ทำบัญชีในกลุ่มธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยให้มีคุณภาพทัดเทียมกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในระดับสากล

2) การวิจัยนี้มีการเก็บข้อมูลเฉพาะผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพฯ เท่านั้นจึงควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างไปยังผู้ทำบัญชีในส่วนภูมิภาค ซึ่งส่วนใหญ่มีการทำบัญชีให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อนำมาข้อมูลมาแนวทางพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพของประเทศไทยให้เท่าเทียมกัน

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2561). *ผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและนนทบุรี (คงอยู่) ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2561*. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2561, จาก https://www.dbd.go.th/download/article/article_20181218151110.pdf.

เกศรา สุพยนต์. (2554). *ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นของนักบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรังสิต.

จตุพร บัวหลวง, สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์ และวราพร เปรมพาณิชย์นุกูล. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาวิชาชีพบัญชีและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,* 7(1), 128-137.

นฤนาถ ศราภัยวานิช, มนทิพย์ ตั้งเอกจิต สุวรรณา เลาหะวิสุทธิ์, ดุลยา สุขถมยา. (2561). ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ.* 9(1), 137-152.

นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะและศิลปพร ศรีจั่นเพชร. (2561). *การปฏิบัติตามมาตรฐานบัญชี NPAEs (Conformity with TFRS for NPAEs)*. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็น เพรส.

มัทชัย สุทธิพันธ์ และคณะ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะและคุณภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชีไทย : กรณีศึกษาจังหวัดภาคใต้ตอนล่าง. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์,* 36(142).40-51.

วรรษมน ทองรักษ์. (2554). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความน่าเชื่อถือของงบการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในมุมมองนักวิเคราะห์สินเชื่อ.* วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รินทร์ลภัส ชัยหิรัญกิตติ, ปวีณา คำพุกกะ. (2563). ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะของนักบัญชี. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี,* 9(1), 86-104.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2554). *มาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ*. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2561, จาก http://www.tfac.or.th/upload/9414/e8cXTzUL59.pdf

สุธาทิพย์ บุญเรือง, ปรีชา ชุมศรี และมัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2562). คุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดสงขลา. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ,* 11(1), 77-94.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2562). *รายงานสถานการณ์วิสหากิจขนาดกลางและขนาดย่อม*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก + https://sme.go.th/upload/mod_download/download-20190909060638.pdf

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์และศิริลักษณ์ ศุทธชัย.(2553). การใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.*วารสารวิชาการ มอบ.*, 12(2), 79-84.

Faul, F.; Erdfelder, E.; Buchner, A.; Lang, A.-G.(2009). *Statistical power analyses using G* Power 3.1: Tests for correlation and regression analyses.* Behav. Res.Methods.